

УДК 378.4.091

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.71-2.10>**О. Д. Вєтрова**кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри психології та соціальної роботи
Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ СІМ'Ї ТА ШКОЛИ В РОБОТІ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ОСВІТНІЙ ТЕОРІЇ Й ПРАКТИЦІ

Стаття присвячена проблемі підготовки майбутніх соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку. Зокрема, здійснюється аналіз концептуальних засад професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Соціальна педагогіка». Аналіз наукової літератури дав змогу дійти висновку, що професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів ґрунтується на концептуальних підходах до підготовки в закладах вищої освіти: соціокультурному, системному, особистісному, діяльнісному, соціально-педагогічному, технологічному, компетентнісному. Крім того, визначено загальнодидактичні принципи процесу навчання і виховання здобувача закладу вищої освіти: науковості; системності й послідовності; доступності; зв'язку навчання з життям; свідомості та активності в навчанні; наочності; міцності засвоєння знань, умінь, навичок; індивідуального підходу; емоційності навчання; єдності наукової й навчальної діяльності; участі студентів у науково-дослідній роботі; органічної єдності теорії та практичної підготовки; урахування особистісних можливостей кожного студента. Відзначено, що підготовка майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери має відбуватися з урахуванням концептуальних засад взаємовпливу освітянського простору і соціально-педагогічної роботи в Україні, що потребує комплексного поєднання розуміння сутності соціально-педагогічної роботи, методологічного обґрунтування філософських основ її теорії, творчого пошуку найбільш ефективних технологій її виконання, розгляду соціально-педагогічної діяльності як професійної, що потребує спеціальних систем організації навчання майбутніх соціальних педагогів. Виявлено, що результатом підготовки майбутніх фахівців у ЗВО є їхня готовність до здійснення зазначеного напрямку соціально-педагогічної діяльності. Виходячи із цього, подальший науковий пошук спрямовано на з'ясування сутності та структури готовності майбутніх соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку.

Ключові слова: соціальний педагог, професійна підготовка, вища освіта, взаємодія сім'ї та школи, обдарована дитина молодшого шкільного віку.

Постановка проблеми. Сучасні запити суспільства і держави вимагають реформування освітньої системи у напрямі розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців соціальної сфери. Тому одним з пріоритетів модернізації вищої школи є підготовка нової генерації соціальних працівників та соціальних педагогів, здатних виявляти і розвивати здібності та обдарування дітей.

Особливості підготовки майбутніх соціальних працівників та соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку, з одного боку, зумовлюють концептуальні наукові дослідження та підходи до професійної підготовки фахівців соціальної сфери, а з іншого – наукові надбання щодо соціально-педагогічної роботи в напрямі взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку.

Підготовку фахівців для соціальної сфери в закладах вищої освіти України як актуальну

науково-практичну проблему окреслено в проєкті «Стратегія реформування освіти в Україні», де визначено державну політику в галузі освіти. Згідно з цим документом головним завданням вищої освіти є забезпечення фундаментальної наукової, професійної та практичної підготовки майбутніх фахівців, набуття громадянами освітньо-кваліфікаційних рівнів відповідно до їхніх інтересів і здібностей та створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти України, інтегрованої в Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір. На державному рівні питання підготовки соціальних педагогів відображено в Законі України «Про вищу освіту», Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття).

Професійна діяльність спеціалістів із соціальної та соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та сім'єю регламентована такими законодавчими документами: Законом України

«Про охорону дитинства», Законом України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», Законом України «Про соціальні послуги», Наказом «Про затвердження Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року», Концепцією «Нова українська школа», Законом України «Про освіту», Указом Президента України «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді» та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуально проблеми професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів в Україні розглянуті вітчизняними науковцями за такими напрямками, як: управління якістю соціальної освіти (М. Євтух); педагогічний, психологічний та управлінський аспекти професійної підготовки соціального педагога (Л. Міщик); професійна підготовка соціальних працівників в умовах університетської освіти (О. Карпенко); підготовка соціального педагога до соціально-правового захисту особистості (І. Ковчина); професійна підготовка соціальних педагогів в умовах неперервної освіти (В. Поліщук); дидактичні основи підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності (С. Харченко).

Формулювання мети статті. Мета статті – проаналізувати проблему підготовки майбутніх соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку в освітній теорії й практиці.

Виклад основного матеріалу. Визначення методологічних підходів до фахової підготовки майбутніх соціальних педагогів здійснюється відповідно до основних завдань соціально-педагогічної діяльності. Провідним чинником визначення стратегії сучасної соціально-педагогічної діяльності мають стати гуманістичні парадигми: особистісно орієнтована; культурологічна; ціннісна; компетентнісна.

Аналіз наукової літератури дав змогу дійти висновку, що професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів ґрунтується на концептуальних підходах до підготовки в закладах вищої освіти: соціокультурному, системному, особистісному, діяльнісному, соціально-педагогічному, технологічному, компетентнісному.

Крім того, теоретиками та практиками вищої школи визначено загальнодидактичні принципи процесу навчання і виховання студента закладу вищої освіти [1]: науковості; системності й послідовності; доступності; зв'язку навчання з життям; свідомості та активності в навчанні; наочності; міцності засвоєння знань, умінь, навичок; індивідуального підходу; емоційності навчання; єдності наукової й навчальної діяльності; участі студентів у науково-дослідній роботі; органічної єдності

теорії та практичної підготовки; урахування особистісних можливостей кожного студента.

Широке коло теоретичних і практичних питань, пов'язаних зі створенням умов для соціального становлення особистості загалом і підготовки соціальних педагогів до професійної діяльності зокрема, є предметом досліджень авторських шкіл соціальної роботи і соціальної педагогіки проф. А. Капської (м. Київ), проф. І. Миговича (м. Ужгород), проф. С. Харченка (м. Луганськ), проф. Л. Міщик (м. Глухів) та ін., що функціонують в Україні.

З метою наукового забезпечення соціально-педагогічної діяльності вчені України розробляють важливі наукові галузеві теми, а саме: технологічні аспекти підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення; професійне становлення студентів у системі підготовки до соціальної роботи і соціально-педагогічної діяльності; формування творчої активності майбутніх соціальних педагогів; професійну підготовку соціальних працівників; інноваційні технології в навчанні майбутніх соціальних педагогів [2, с. 13].

Удосконалення наукового забезпечення системи підготовки майбутніх спеціалістів соціальної сфери відбувається за рахунок створення науково-дослідних лабораторій при профільних інститутах закладів вищої освіти з активним залученням до науково-прикладних досліджень провідних учених, викладачів, студентів та соціальних працівників центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Перші наукові розробки теоретико-методичних засад професійної підготовки соціального педагога в Україні здійснено Л. Міщик. Концепція професійної підготовки майбутнього соціального педагога ґрунтується на моделюванні навчання. Л. Міщик розглядає підготовку соціального педагога з позиції особливостей соціальної педагогіки як прикладної науки, її «перетворювальної спрямованості», що виявляється у двох аспектах: «з одного боку, це проектування і структуризація технологій, що співвідносяться із соціалізацією студентів, а з іншого – це надання практичної допомоги» [3, с. 28].

Підтвердженням думки Л. Міщик є дослідження С. Степанова та І. Семенова стосовно творчої активності мислення студентів вишів та рефлексивного процесу як методу навчання. Рефлексивно-середовищний підхід у поєднанні із соціокультурним учені розглядають як такий, що акцентує увагу на особистісній активності студента [4], що відповідає нашим уявленням про підготовку майбутнього соціального педагога.

Розвідниця В. Поліщук, досліджуючи проблему професійної підготовки соціального педагога в умовах неперервної освіти, довела ефективність упровадження в практику закладів

вищої освіти технологій особистісно-професійного формування майбутнього фахівця: інформаційних, контекстного навчання, педагогічної комунікації, кредитно-модульного навчання, технологій, що базуються на використанні власного досвіду студентів та ін.; оптимального поєднання теоретичного і практичного компонентів професійної підготовки; залучення студентів до науково-дослідної й практичної соціально-педагогічної діяльності [5, с. 33].

Суттєве значення для визначення особливостей педагогічного процесу підготовки соціальних педагогів має системне дослідження соціально-педагогічної діяльності С. Харченка, в якому виділено основні напрями та стратегії підготовки фахівця соціальної сфери [6, с. 217]. Мету педагогічної системи підготовки майбутнього педагога до соціально-педагогічної діяльності дослідник убачає у формуванні в студентів спрямованості й установки на роботу в соціальній галузі; у набутті необхідних соціально-педагогічних знань, що відображають основні компоненти діяльності фахівців із соціальної роботи; оволодінні студентами педагогічними вміннями в цьому виді професійної діяльності; формуванні важливих у професійній діяльності якостей – демократизму, соціальної активності й емпатії.

Концептуальна модель професійної підготовки соціальних педагогів, запропонована Ю. Галагузовою, містить змістовий, структурний, функціональний та особистісний компоненти. Професійну підготовку соціальних педагогів дослідниця тлумачить як сукупність педагогічних умов, що сприяють вирішенню суперечностей, що виникають у процесі розв'язання педагогічних завдань [7].

Аспект особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки досліджено Р. Вайнолою. Дослідниця розробила й обґрунтувала структуру професійно значущих особистісних якостей соціального педагога; педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки в закладі вищої освіти; сукупність базових понять, концепцію особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки; технологічну модель забезпечення особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти; критерії ефективності, організаційно-методичні умови та педагогічні закономірності особистісного розвитку майбутнього соціального педагога під час професійної підготовки в закладі вищої освіти [2].

Проблема підготовки майбутніх соціальних педагогів та визначення їхньої готовності до діяльності розглядалася І. Мельничук з урахуванням прогресивних тенденцій інноваційної

професійної підготовки у закладах вищої освіти на основі використання інтерактивних технологій. У процесі узагальнення результатів досліджень авторкою, зокрема, визначено й базові характеристики соціальних педагогів та їхню рольову спрямованість, сутність професійної компетентності майбутніх фахівців, компоненти професійної моделі соціального педагога/працівника: мотиваційний, аксіологічний, когнітивний, процесуальний, інтерактивний, ідентифікаційний [9]. Досить вагомим є науковий погляд на практичну підготовку майбутніх соціальних педагогів у закладах вищої освіти З. Фалинської, в якому обґрунтовано зміст, організаційно-педагогічні умови організації єдиної неперервної практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів; координацію практичної підготовки в закладі вищої освіти – закладі соціальної і соціально-педагогічної сфери; наявність ділових контактів організаторів практики з працівниками соціальної сфери; залучення студентів до волонтерської діяльності; формування корпусу супервізорів та модель неперервної практичної підготовки соціальних педагогів, що охоплює зміст, завдання, принципи, компоненти, критерії, види практик, організаційно-педагогічні умови, результат [10].

Проаналізовані нами наукові дослідження з проблеми підготовки майбутніх соціальних педагогів дали можливість констатувати, що є об'єктивна суспільна потреба в якісній підготовці соціального педагога в умовах закладу вищої освіти. З огляду на концептуальні положення підготовки майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності, вбачаємо за необхідне проаналізувати особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку в закладах вищої освіти, які пов'язані з двома аспектами: дидактичним – оволодіння знаннями, вміннями, навичками в умовах навчання у вищій школі; соціально-професійним, що полягає у формуванні готовності до професійної діяльності.

Зміст професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів у закладах вищої освіти визначено Державним галузевим стандартом підготовки фахівця із соціальної педагогіки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 6.010106 «Соціальний педагог», напрямом підготовки 01 «Педагогічна освіта» з нормативним терміном навчання – чотири роки.

Державний галузевий стандарт вищої освіти містить освітньо-кваліфікаційну характеристику (ОКХ) випускника закладу вищої освіти. Вона є нормативним документом, що узагальнює зміст освіти, тобто цілі професійної підготовки, місце бакалавра із соціальної педагогіки в структурі господарства держави й вимоги до його компетентності та соціально важливих якостей, а також

державні вимоги до особистісних і професійних умінь особи, яка здобула базову вищу освіту фахового спрямування «соціальний педагог». Знання, уміння та навички, передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою соціального педагога, задекларовані в Державному галузевому стандарті як виробничі функції соціального педагога: гностична, комунікативна, організаційна, діагностична, прогностична, посередницька, охоронно-захисна, попереджувально-профілактична, соціально-терапевтична, корекційно-реабілітаційна. Отже, зміст підготовки майбутніх соціальних педагогів передбачає формування та вдосконалення знань, умінь, навичок у межах виробничих функцій соціального педагога. Розглянемо докладніше ці функції та вміння в контексті підготовки майбутніх соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку.

Беручи до уваги гностичну функцію, майбутні соціальні педагоги повинні вміти: організовувати процес взаємодії сім'ї та школи і надавати допомогу батькам обдарованих молодших школярів, використовувати образи-символи, метафори для стимулювання психічного стану особистості; будувати продуктивні взаємини між соціальним педагогом, інститутами соціального виховання і батьками, які виховують обдарованих молодших школярів; визначати комплекс необхідних професійних знань для розв'язання конкретної проблемної ситуації, що постає в процесі взаємодії; визначати основні бар'єри у взаєморозумінні між обдарованими дітьми, батьками, вчителями; ефективно розв'язувати конфліктні ситуації з метою закріплення навичок безконфліктного спілкування між учасниками взаємодії; залучати сім'ї обдарованих молодших школярів до соціально-педагогічної діяльності з метою закріплення позитивного досвіду; визначати й усвідомлювати психологічні механізми та умови побудови процесу взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку; розв'язувати завдання за допомогою узвичаєних стереотипів ґендерної поведінки з метою покращення міжособистісних стосунків.

У межах комунікативної функції майбутні соціальні педагоги повинні вміти: визначати оптимальні позиції у спілкуванні, враховуючи специфіку ситуації та індивідуально-психологічні характеристики учасників процесу взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку; визначати основні бар'єри у спілкуванні між обдарованими дітьми молодшого шкільного віку та соціальним педагогом, батьками, вчителями, формуючи толерантне ставлення до фахівців соціальної галузі; будувати стосунки із соціальним оточенням, використовуючи знання про основні стилі спілкування.

Відповідно до організаційної функції майбутні соціальні педагоги повинні вміти: організовувати дозвілля обдарованих дітей молодшого шкільного віку в межах конкретного сімейного середовища; готувати та проводити переговори за допомогою рольової гри; вміти визначати провідні компоненти навколишнього середовища, що впливають на процес соціалізації обдарованих молодших школярів; визначати особливості професійної діяльності з представниками конкретної сім'ї обдарованих молодших школярів; організовувати спільне дозвілля батьків та дітей.

Реалізація діагностичної функції передбачає вивчення особливостей соціального мікросередовища, ступеня і спрямованості впливу середовища на особистість обдарованої дитини молодшого шкільного віку, соціального статусу дитини в різних сферах діяльності й спілкування, визначення та аналіз соціальних факторів, їх спрямованості та впливу на особистість обдарованого молодшого школяра; знаходження переваг обдарованої дитини, її «проблемного поля», індивідуально-психологічних, особистісних особливостей; вивчення і реальне оцінювання особливостей діяльності й навчання обдарованої дитини молодшого шкільного віку; встановлення причини відхилення в поведінці обдарованих дітей молодшого шкільного віку; причини соціального неблагополуччя сім'ї; сприяння виявленню обдарованих дітей; виявлення обдарованих дітей молодшого шкільного віку, які мають емоційні порушення.

У межах прогностичної функції майбутні соціальні педагоги повинні вміти: програмувати і прогнозувати на основі аналізу соціальної й педагогічної ситуацій виховання і розвитку обдарованої особистості молодшого школяра, надавати допомогу в саморозвитку і самовихованні, визначати перспективи розвитку обдарованої дитини в процесі соціалізації; планувати взаємодію сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку на основі глибокого аналізу результату попередньої діяльності.

Згідно з посередницькою функцією майбутні соціальні педагоги повинні вміти забезпечити: організацію соціально значущої спільної діяльності обдарованих дітей і батьків у відкритому мікросередовищі, вплив на організацію змістовного дозвілля обдарованих дітей та їхніх сімей; залучення обдарованих молодших школярів та їхніх батьків до різноманітних видів виховної діяльності з урахуванням психолого-педагогічних вимог; організація колективної творчої діяльності обдарованих дітей разом з батьками і вчителями; координацію діяльності всіх суб'єктів взаємодії в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку; взаємодію з органами соціального захисту і соціальної допомоги.

Охоронно-захисна функція передбачає використання комплексу правових норм, спрямованих на захист прав та інтересів обдарованих дітей та їхніх сімей; сприяння застосуванню засобів державного примусу і реалізації юридичної відповідальності стосовно осіб, що припускають прямі чи опосередковані протиправні впливи на дітей; взаємодію з органами соціального захисту і допомоги.

У межах попереджувально-профілактичної функції майбутні соціальні педагоги повинні: організувати систему профілактичних заходів з попередження агресивної, немотивованої поведінки у обдарованих дітей та інших девіацій; забезпечити вплив на формування морально-правової стійкості; організувати систему заходів соціально-педагогічного оздоровлення сім'ї, своєчасне надання соціально-педагогічної та іншої допомоги сім'ям і дітям груп соціального ризику.

Реалізація соціально-терапевтичної функції соціальним педагогом передбачає турботу про душевну рівновагу обдарованої дитини, про її почуття, переживання; встановлення довірливих взаємин з обдарованою дитиною та її батьками; здійснення вербального і невербального впливів на емоції і самосвідомість обдарованої дитини та її батьків; надання допомоги у вирішенні міжособистісних конфліктів між батьками і дітьми, позбавленні від депресивного стану; сприяння змінам у ставленні батьків до обдарованої дитини; організацію для учасників процесу взаємодії «ситуації успіху».

Відповідно до корекційно-реабілітаційної функції майбутні соціальні педагоги повинні вміти здійснювати корекцію всіх виховних впливів на обдаровану дитину як з боку сім'ї, так і соціального середовища, в тому числі і неформального; підсилувати або фокусувати позитивні впливи і нейтралізувати або переключати негативні впливи; здійснювати корекцію самооцінки обдарованих молодших школярів, за необхідності – корекцію статусу дитини в колективі, групі однолітків, допомагати у вирішенні проблем спілкування; організувати систему заходів із соціально-педагогічної реабілітації і підтримки осіб, які з різних причин (хвороба, інвалідність, агресія, переживання стресу тощо) відчувають соціально-економічні, педагогічні, психологічні труднощі в системі взаємодії сім'ї і школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку.

Особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів зумовлені низкою чинників. Основними серед них є: соціальний педагог працює в середовищі «школа – обдарована дитина – сім'я», тому його теоретична підготовка повинна органічно поєднувати загальні знання про школу як соціально-педагогічну систему, сім'ю як первинний інститут соціалізації, та знання соціально-психологічних особливостей обдарованих дітей молодшого

шкільного віку; соціально-педагогічна діяльність передбачає взаємодію з особами різних вікових категорій (обдаровані діти молодшого шкільного віку, батьки, вчителі), що вимагає від майбутнього соціального педагога здатності забезпечити цю взаємодію, уміння впливати на спілкування і стосунки між усіма учасниками інтерактивного процесу; вирішення соціально-педагогічних проблем пов'язане з різними аспектами життя обдарованих молодших школярів та їхніх сімей, а отже, майбутній соціальний педагог повинен мати банк відповідних технологій, методів та використовувати їх відповідно до конкретних обставин, що передбачає розвиток його творчих здібностей; формування стилю професійної діяльності майбутнього соціального педагога базується на вмінні взаємодіяти з батьками обдарованих молодших школярів, учителями, фахівцями позашкільних закладів, різних соціальних і державних служб та на усвідомленні власної професійної ідентичності; прогнозування ситуації в процесі взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку та вміння зорієнтувати сім'ю на активізацію власних ресурсів у процесі взаємодії, що базується на сформованості особистого досвіду майбутнього соціального педагога.

Наведені нами особливості взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку передбачають наявність у майбутніх соціальних педагогів відповідних якостей, знань, умінь, навичок, які вони отримують у закладі вищої освіти. Необхідною умовою змісту професійної підготовки майбутнього соціального педагога є системний аналіз освітньо-професійної програми підготовки майбутніх фахівців [2, с. 33]. На думку науковців, дотримання освітньо-професійної програми є важливим чинником організації освітнього процесу підготовки фахівців у закладах вищої освіти.

З метою оптимізації процесу навчання вчені В. Бех, І. Зверева, А. Капська, Л. Міщик, А. Мудрик, В. Сластьонін та інші пропонують низку завдань професійної підготовки соціального педагога: сприяння оволодінню глибокими знаннями теорії і методики соціально-педагогічної діяльності, усвідомленню студентами соціальної значущості їхньої майбутньої діяльності; формування особистісної позитивної установки щодо вибраної спеціальності; розвиток уміння випускників конструктивно проектувати свої відносини зі спеціалістами різних напрямів і сфер діяльності, які здійснюють соціально-педагогічну роботу з різними категоріями населення; виховання гуманістичної спрямованості студентів, що забезпечується єдністю соціально-морального, загальнокультурного та професійного розвитку особистості в умовах гуманітаризації і демократизації педагогічної освіти.

Узагальнюючи, зазначимо, що ефективно здійснення взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку вимагає від майбутнього соціального педагога наявності: теоретичних знань щодо процесу взаємодії сім'ї та школи як взаємозумовленого процесу впливу сім'ї і школи один на одного в системі спільної особистісно орієнтованої соціально-педагогічної діяльності освітнього закладу; практичних умінь налагодження співпраці між школою, сім'єю, обдарованими молодшими школярами та іншими фахівцями, які будуть задіяні в процесі взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку; навичок подолання проблем і конфліктних ситуацій, що виникають у процесі взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку; творчих здібностей, оскільки неможливо в процесі навчання озброїти майбутніх фахівців «рецептами на всі випадки життя»; особистісного досвіду, що дає можливість передбачити наслідки ситуації та формується завдяки рефлексивності студента.

Висновки. Отже, підготовка майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери має відбуватися з урахуванням концептуальних засад взаємовпливу освітнянського простору і соціально-педагогічної роботи в Україні, що потребує комплексного поєднання розуміння сутності соціально-педагогічної роботи, методологічного обґрунтування філософських основ її теорії, творчого пошуку найбільш ефективних технологій її виконання, розгляду соціально-педагогічної діяльності як професійної, що потребує спеціальних систем організації навчання майбутніх соціальних педагогів.

Результатом підготовки майбутніх фахівців у ЗВО є їхня готовність до здійснення зазначеного напрямку соціально-педагогічної діяльності. Виходячи із цього, подальший науковий пошук спрямовано на з'ясування сутності та структури готовності майбутніх соціальних педагогів до взаємодії сім'ї та школи в роботі з обдарованими дітьми молодшого шкільного віку.

Список використаної літератури:

1. Паламарчук В.Ф. Першооснови педагогічної інноватики. Т. 2. Київ, 2005. 504 с.
2. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія / за ред. С.О. Сисоєвої. Запоріжжя, 2008. 460 с.
3. Міщик Л.І. Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціального педагога у закладах вищої освіти : дис. д-ра пед. наук : 13.00.05. Запоріжжя, 1997. 358 с.
4. Войтюк Д.К. Влияние рефлексии на формирование психологической готовности к профессиональной деятельности : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. Новосибирск, 2004. 225 с.
5. Поліщук В.А. Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти : автореф. дис. д-ра пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2006. 44 с.
6. Харченко С.Я. Дидактические основы подготовки студентов к социально-педагогической деятельности. Луганск, 1999. 138 с.
7. Галагузова М.А. Профессиональная подготовка социальных работников. *Актуальные проблемы состояния и перспектив социальной работы в России.* Москва, 1992. Вып. 6. С. 84–91.
8. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія / за ред. С.О. Сисоєвої. Запоріжжя, 2008. 460 с.
9. Мельничук І.М. Теорія і методика підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій у вищих навчальних закладах : автореф. дис. д-ра пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2011. 42 с.
10. Фалинська З.З. Практична підготовка майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Львів, 2006. 284 с.

Vetrova O. The problem of intended social work teachers' preparation for the interaction of family and school in work with gifted children of primary school age in educational theory and practice

Modern society and the state need to reform the educational system in the direction of developing the creative potential of future social workers. Therefore, it is important to train a new generation of professionals who will be able to identify and develop children's abilities.

Peculiarities of training social workers to work with special children are due to conceptual research and approaches, as well as scientific achievements in this field.

The aim of the study is to analyze the problems of preparing future professionals for the interaction of family and school in working with gifted children of primary school age in educational theory and practice.

The following theoretical and cognitive methods were used for analysis and generalization of scientific literature, comparison, synthesis, systematization and generalization of the studied information, in particular, the analysis of the conceptual foundations of professional training of students in the specialty "Social Pedagogy".

Determination of methodological approaches to professional training of intended social pedagogues is carried out in accordance with the main tasks of socio-pedagogical activity. The leading factor in determining the strategy of modern social and pedagogical activity should be humanistic paradigms: personality-oriented, culturological, valuable, competence. Analysis of the scientific literature allowed us to conclude

that the training of future social educators is based on conceptual approaches to training in higher education: socio-cultural, systemic, personal, activity, socio-pedagogical, technological, competence.

The result of training future specialists in the Higher Educational Establishments is their readiness to carry out this area of socio-pedagogical activities. Based on this, the aim of further research at clarifying the nature and structure of the readiness of future social educators for the interaction of family and school in working with gifted children of primary school age.

Key words: *social pedagogue, professional training, higher education, interaction of family and school, gifted primary school age child.*